

Zakkum

Zakkum, *Nerium oleander* yaygın olarak veya **nerium** olarak bilinir, dünyada ılıman ve subtropikal bölgelerde süs ve peyzaj bitkisi olarak yetiştirilen çalı veya küçük ağaçtır. Halen *Nerium* cinsinde sınıflandırılan yalnızca türler, dogbane familyasının Apocynaceae alt familyasına Apocynoideaeye aittir. O kadar yaygın bir şekilde yetiştirilir ki, genellikle Akdeniz Havzası ile ilişkilendirilmesine rağmen, kesin bir menşe bölgesi tanımlanmamıştır. Zakkum Arapça kökenli bir kelimedir, bitkinin Türkçe adı Ağarcık'tır.

Nerium 2-6 m (7-20 ft) boyuna kadar büyür. Yaygın olarak doğal çalı formunda yetiştirilir ancak tek gövdeli küçük bir ağaç olarak da yetiştirilebilir. Hem kuraklığa hem de su basmasına toleranslıdır, ancak uzun süreli donlara karşı dayanıksızdır. Beyaz, pembe veya kırmızı beş loblu çiçekler, yıl boyunca kümeler halinde büyür ve yaz aylarında zirveye çıkar. Meyvesi, çok sayıda tüylü tohumu serbest bırakmak için olgunlukta açılan uzun ve dar bir folikül çiftidir.

Nerium birkaç toksik bileşik içerir ve tarihsel olarak zehirli bitki olarak kabul edilmiştir. Ancak, acılığı onu insanlar ve çoğu hayvan için tatsız hale getirir, bu nedenle zehirlenme vakaları nadirdir ve insan ölümleri için genel risk düşüktür. Daha çok miktarlarda yutulması mide bulantısı, kusma, aşırı tükürük, karın ağrısı, kanlı ishal ve düzensiz kalp ritmine neden olabilir. Özsu ile uzun süreli temas cilt

tahrişine, göz iltihabına ve dermatit'e neden olabilir.

Zakkum

Biyolojik sınıflandırma

Âlem:	Plantae
Şube:	Tracheophyta
Sınıf:	Magnoliopsida
Takım:	Gentianales
Familya:	Apocynaceae
Oymak:	Nerieae
Cins:	<i>Nerium</i>
Tür:	<i>N. oleander</i>

İkili adlandırma

Nerium oleander

L.

Morfolojik özellikleri

Gövdeleri dik, esmer renkli ve silindirik şeklindedir. Yaprakları mızrak şeklinde, kısa saplı, karşılıklı veya üçlü dairesel durumlarda dizilmiştir. Çiçekler, yalancı şemsiye durumunda toplanmış, güzel kokulu, büyük çiçeklerin sapsarı tüylü ve oldukça kısadır.

Açıklama

Zakkum 2-6 m (6,6-19,7 ft) uzunluğa ulaşır, olgunlaştıkça dışa doğru uzanan dik gövdeli; birinci yıl sapsarı sarımsı bir çiçek açarken, olgun sapsarı grimsi bir kabuğa sahiptir. Yapraklar çiftler halinde veya üçlü halka dizilişli yapraklar, kalın ve kösele, koyu yeşil, dar hançer biçimli, 5-21 cm (2,0-8,3 in) uzunluğundadır ve 1-3,5 cm (0,39-1,38 in) genişliğinde ve tüm yaprak boşluğu'nun tamamı iki çeneklilere özgü küçük ağsı damar ağıyla doldurulmuştur. Yapraklar açık yeşildir ve gençken mat koyu yeşile olgunlaşmadan önce çok parlaktır.

Çiçekler her dalın sonunda salkım halinde büyür; bunlar beyaz, pembeden kırmızıya, 2,5-5 cm (0,98-1,97 in) çapında, merkezi taç tüpü etrafını yuvarlak derin 5 loblu saçaklı tacı çevreler.

Her zaman değil ama genellikle tatlı kokuludurlar.

Kullanımı

Bitki kardiyotonic glikozitler taşır. Dahilen idrar arttırıcı ve kalp kuvvetlendirici etkisi vardır. Fazla miktarda alındığında zehirlenmelere sebep olur. Haricen zeytinyağı ile yoğrulmuş olan yapraklar bilhassa uyuza karşı kullanılır.

Bir gram kuru yaprak, insanlarda tehlikeli zehirlenmelere yol açar. Zehir etkisi kurutma ve kaynatmayla ortadan kalkmaz. Bu bitkiyi yiyen, ölmüş hayvanların etleri de zehirlidir. Kullanımı sırasında asıl semptomlara sebep olan oleandrin'in erime noktası 250 °C (482,0 °F; 523,1 K)'dir.